

LATVIJAS PAŠVALDĪBU SAVIENĪBA

Mazā Pils iela 1, Rīga, LV-1050
Tālr. 67226536, fakss 67212241
e-pasts: lps@lps.lv
www.lps.lv

Nod.maks.kods: 40008020804
Nor.konts LV53UNLA0001001700906
AS "SEB banka"
kods UNLALV2X

Rīga

27.08.2020. Nr. 202008/SAN2520/NOS573

Uz TAP VSS-684

Vides aizsardzības un reģionālās
attīstības ministrijai

*Par Ministru kabineta noteikumu projektu
"Grozījumu Ministru kabineta 2014.gada
14.oktobra noteikumos Nr.628 "Noteikumi
par pašvaldību teritorijas attīstības
plānošanas dokumentiem""*

Latvijas Pašvaldību savienība (turpmāk – LPS) ir iepazinusies ar Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas (turpmāk - VARAM) izstrādāto Ministru kabineta noteikumu projektu "Grozījumi Ministru kabineta 2014.gada 14.oktobra noteikumos Nr.628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem"" (VSS-684) (turpmāk - Noteikumu projekts) un nesaskaņo tos, jo ir sekojoši iebildumi:

1. LPS uzskata, ka Noteikumu projekts neatbilst Eiropas vietējo pašvaldību hartā ietvertajiem vietējo varu pastāvēšanas pamatprincipiem attiecībā uz pašvaldību demokrātiski izveidotām lēmumu pieņemšanas struktūrām (orgāniem) un to, ka tās ir apveltītas ar plašu autonomiju attiecībā uz saviem pienākumiem, kā arī uz veidiem un paņēmieniem, ar kuriem tie tiek īstenoti. Minētās hartas 4.panta ceturtajā daļā noteikts, ka vietējām varām piešķirtās pilnvaras parasti ir pilnīgas un ekskluzīvas. Cita, centrālā vai reģionālā vara, nedrīkst tās apstrīdēt vai ierobežot, izņemot gadījumus, kad tas paredzēts likumā.

VARAM, lai nodrošinātu Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pārejas noteikumu 25. punktā noteikto, ar grozījumiem piedāvā papildināt Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumu Nr.628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" noteiktās normas ar regulējumu attiecībā uz valstspilsētām, kuru termins ir ieviests ar Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma 4.pantu, un kuras sadarbojas ar pieguļošajām novada pašvaldībām attīstības plānošanas dokumenta izstrādē. Noteikumu grozījumu projektā ir noteikts valstspilsētu un novadu kopīgu teritorijas attīstības plānošanas dokumentu saturs un izstrādes kārtība.

Vēršam Jūsu uzmanību, ka atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 8.panta ceturtajā daļā un 10.panta pirmajā daļā noteiktajam, un “Valsts pārvaldes iekārtas likuma koncepcija” B daļas pirmās nodaļas noregulējuma jautājumam par likuma darbību, secināms, ka valsts pārvalde, tostarp pašvaldība, ir pakļauta likumam un atļauts ir tikai tas, kas ir noteikts ar tiesību normu. Attiecīgi augstāk stāvošais likums, kas regulē pašvaldību darbu ir likums “Par pašvaldībām”, bet pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas jomu - Teritorijas attīstības plānošanas likums.

Likuma “Par pašvaldībām” 14.panta otrās daļas 1.punktā ir noteikts, ka, lai pašvaldība izpildītu funkcijas, tai ir pienākums izstrādāt savas pašvaldības teritorijas attīstības programmu un nodrošināt tās realizāciju. Savukārt, saskaņā ar šī likuma 21.pantā noteikto pašvaldības autonomo kompetenci katra dome apstiprina savu pašvaldības teritorijas attīstības programmu. No minētā izriet, ka likums “Par pašvaldībām” liedz pašvaldībai izstrādāt citas pašvaldības teritorijas attīstības programmu un nodrošināt tās realizāciju sava budžeta ietvaros, kā arī nenosaka kompetenci lemt par attīstības plānošanas dokumentu apstiprināšanu, ja teritorija nav attiecīgās pašvaldības pārziņā.

Teritorijas attīstības plānošanas likuma 5.pantā ir noteikti teritorijas attīstības plānošanas līmeņi un dokumenti. Tiek izšķirti trīs līmeņi – nacionālais, reģionālais un vietējais, un attiecīgi noteikts, ka vietējā līmenī teritorijas attīstības plānošanas dokumentus izstrādā vietējā pašvaldība. Šī likuma 12.pantā ir noteikta arī vietējās pašvaldības kompetence teritorijas attīstības plānošanā, norādot, ka tieši vietējā pašvaldība izstrādā un apstiprina, koordinē un pārrauga vietējās pašvaldības attīstības programmu un ilgtermiņa stratēģiju. No tā LPS secina, ka Teritorijas attīstības plānošanas likums neparedz kopīgu teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādi vairākām atsevišķām pašvaldībām. Likumā nav definēts kopīgas teritorijas, kurā apvienojas vairākas vietējās pašvaldības, attīstības plānošanas dokumentu līmenis un katras plānošanā iesaistītās vietējās pašvaldības kompetence.

LPS uzskata, ka noteikumu g projekts ir pretrunā ar likumā “Par pašvaldībām” un Teritorijas attīstības plānošanas likumā noteikto un, ievērojot augstāk minēto, nav virzāmi apstiprināšanai bez attiecīgiem grozījumiem likumos (bez likuma deleģējuma).

2. Ierosinām papildināt Noteikumu projektu ar termina “sadarbības iestāde” definīciju un punktiem, kas atbilst Eiropas vietējo pašvaldību hartā ietvertajiem vietējo varu pastāvēšanas pamatprincipiem un noregulē jautājumus attiecībā uz sadarbības iestādes statusu, izveidi, struktūru, darbību, funkcijām, finansējumu un tās uzraudzību.

3. Ierosinām Noteikumu projektā paredzēt alternatīvu risinājumu plānošanas dokumentu izstrādē, ja sadarbības iestāde netiek izveidota.

4. Lūdzam skaidrot un precizēt Noteikumu projekta tekstā lietotā termina “sadarbības iestāde” nozīmi. Nav skaidrs sadarbības iestādes statuss, tās izveides, uzraudzības un finansējuma nodrošinājuma principi, ņemot vērā, ka tās izveidošanā iesaistītas vairākas pašvaldības.

Turklāt nav saprotams, kādā termiņā minētā sadarbība (iestāde) ir jāizveido - pēc 2021.gada 1.jūlija (pēc pašvaldību vēlēšanām) kā tas minēts Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likuma pārejas noteikumu 25.punktā, vai ātrāk - līdz 2021.gada 30.jūnijam, kā to paredz minētā likuma pārejas noteikumu 9.punkts, kas nosaka pašvaldības (ar lielāko iedzīvotāju skaitu) pienākumu vadīt plānošanas dokumentu projektu izstrādi līdz minētajam termiņam.

5. Lūdzam Noteikumu projekta 4.punkta redakcijā aizstāt vārdu “stratēģijā” ar vārdu “stratēģijās” (pamatojums - jāievēro vienāds princips plānošanas dokumentu izstrādē, lai būtu saprotams, ka katra valstspilsētas pašvaldība izstrādā savu ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, līdzīgi kā no 25.1 punkta ir saprotams, ka katra valstspilsētas pašvaldība izstrādā savu attīstības programmu).

6. Lūdzam izteikt Noteikumu projekta 7.punktu šādā redakcijā

“Papildināt noteikumus ar 62.1 punktu šādā redakcijā::

“62.1 Viedokli par teritorijas plānojuma vai tā grozījumu publiskajai apspriešanai nodotajā teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu redakcijā ietvertu normu atbilstību būvniecību reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem Ekonomikas ministrija sniedz publiskās apspriešanas laikā..”

Uzskatam, ka piedāvāta redakcija ir precizējama, ņemot vērā Ministru kabineta 2014.gada 14.oktobra noteikumos Nr.628 “Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem” 90.punktā noteikto, ka publiskās apspriešanas termiņu var noteikt ne īsāku par trijām nedēļām.

Kā arī vēršam uzmanību uz 7.punktā ietvertu Ekonomikas ministrijas nosaukumu, ko paredzēts ietvert noteikumu 62.1 punktā. Ievērojot šā brīža normatīvajā aktā (Ministru kabineta 2014.gada 14.oktobra noteikumi Nr.628) 63.1 punktā izmantoto vārdu salikumu “ministrija, kas atbildīga par”, būtu korekti izmantot vienādu formulējumu veidojot atsauces uz ministriju nosaukumiem.

7. Lūdzam svītrot Noteikuma projekta 10.punktu.

LPS neatbalsta šādas normas ietveršanu Noteikumu projektā, jo ņemot vērā, ka laikā kopš 1994.gada 6.septembra Ministru kabineta noteikumu Nr.194 “Teritoriālpārvaldības noteikumi” spēkā stāšanās līdz 2011.gada 1.decembrim, kad stājās spēkā Teritorijas attīstības plānošanas likums, izstrādāto un joprojām īstenošanas procesā esošo detālplānojumu īstenošanas rezultātus būs neiespējami izvērtēt, piemērojot vienlīdzīgus kritērijus (piem. būvdarbu uzsākšanas termiņus vai to izmaiņas) to detālplānojumu īstenošanas procesa rezultātiem, kuri ir izstrādāti pēc minētā perioda. Iespējams, ka Noteikumu grozījumu projekta izstrādātājam ir vēl citi argumenti šāda papildinājuma ieviešanai, tomēr nav izprotams, kādēļ detālplānojuma izstrādes process, kura termiņu pamatā nosaka darba uzdevuma derīguma termiņš - 2 gadi, tiek harmonizēts ar detālplānojumu īstenošanas pārskata sagatavošanas termiņu “ne retāk kā reizi divos gados”, ja detālplānojuma īstenošana tiek uzsākta pēc tā izstrādei izdotā darba uzdevuma termiņa beigām.

Papildinot Noteikumus ar šo punktu, kura piemērošanas mērķis nav skaidrs, tiek radīts lieks administratīvais slogs.

Turklāt MK noteikumu grozījumu redakcijā nav atrunāta nekāda papildus informācija par:

1) pārskatu saturu un formu (kādai informācijai jābūt iekļautai pārskatā). Varbūt pietiek ar uzskaitījumu par katru detālplānojumu šādā griezumā - īstenots / nav uzsākts īstenot / īstenošanas procesā?

2) nav noteikts kur šis pārskats ir jāpublicē. Pašvaldības interneta mājas lapā?

3) nav noteikts kurš šo pārskatu apstiprina. Dome?

8. Ierosinām Noteikumu projektā lietot Noteikumiem atbilstošu terminoloģiju (piemēram, Noteikumu grozījumu projektā paredzēts, ka lēmumu par plānošanas dokumentiem pieņem pašvaldība, savukārt Noteikumos paredzēts, ka lēmumu attiecībā uz plānošanas dokumentiem pieņem pašvaldības dome. Noteikumu grozījumu projektā paredzēts, ka jānodrošina dokumentu izstrāde sistēmā, kaut gan Noteikumos tiek lietoti vārdi “izstrāde, izmantojot sistēmu”).

9 Lūdzam anotācijā skaidrot, cik ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un attīstības programmu jāizstrādā valstspilsētām pieguļošo novadu teritorijām – pa 2 katra dokumenta veida (t.i., savam novadam un kopīgais dokuments valstspilsētai un novadam) vai pa vienam (t.i., novadam būs tikai ar valstspilsētu kopīgais dokuments, ko izstrādā valstspilsēta).

10. Šobrīd VARAM jebkādas izmaiņas, kuras ir veiktas teritorijas plānojuma vai lokālplānojuma redakcijā pēc publiskās apspriešanas, uzskata par būtisku normatīvo aktu pārkāpumu (neskaitot komatus, skaitļus, utml.). Par iepriekš minēto VARAM nostāju liecina fakts, ka VARAM jau apturējis vairākus teritorijas plānojumus (Mārupes novada teritorijas plānojuma grozījumus, Jelgavas pilsētas teritorijas plānojumu, u.c.). Minētā nostāja neatbilst publiskās apspriešanas jēgai, jo publiskās apspriešanas mērķis nav vienkārši publiski izziņot teritorijas plānojuma redakciju, bet ir domāta, lai sabiedrība varētu iepazīties ar plānojumu, izteikt savus priekšlikumus un pašvaldība, tos izvērtējot un pamatojot savu rīcību, attiecīgi koriģētu vai nekoriģētu plānojuma galīgo redakciju pirms apstiprināšanas. Tagad teritorijas plānojuma apspriešana ir uztverama par absolūti formālu procesu, jo nekādu precizējumu veikšana, pamatojoties uz iedzīvotāju priekšlikumu nav iespējama, jo pretējā gadījumā VARAM uzskata to par būtisku normatīvo aktu pārkāpumu vai nu pašvaldībai ir jāveic neskaitāms skaits publisko apspriešanu, lai iekļautu visus katrā nākamajā publiskajā apspriešana saņemtos priekšlikumus.

Lai sabiedrības iesaistes procesu nepadarītu formālu un bezjēdzīgu, vajadzētu atrast veidu, kā ļaut veikt nelielus labojumus plānojuma gala redakcijā pēc publiskās apspriešanas rezultātu apkopošanas un pirms gala redakcijas apstiprināšanas domē. Spēku zaudējošajos normatīvajos aktos bija paredzēta pēc publiskās apspriešanas procesa sanāksme, kuru publiski izsludināja un kurā sabiedrību un institūcijas iepazīstināja ar publiskās apspriešanas rezultātiem, paziņojot par priekšlikumiem kuri ir vai nav ņemti vērā plānojuma gala redakcijā.

LPS izsaka priekšlikumu papildināt noteikumu projektu ar normām, kuras nosaka kārtību kādā pašvaldība var veikt izmaiņas teritorijas plānojumā atbilstoši publiskās apspriešanas ietvaros saņemtajiem priekšlikumiem pirms plānojuma gala redakcijas apstiprināšanas. Minētā kārtība ir vitāli svarīga gan pašvaldības, gan sabiedrības interešu aizsardzībai teritorijas plānojumā izstrādes ietvaros.

Priekšsēdis

(paraksts*)

Gints Kaminskis

Ivita Peipiņa 29197608
ivita.peipina@lps.lv

*Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.